MALTA

QORTI KRIMINALI

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH GALEA DEBONO

Seduta tad-29 ta' Novembru, 2004

Numru 5/1999

Ir-Repubblika ta' Malta
Vs
Ibrahim Ramadan Ghamber Shnishah

Il-Qorti,

Rat l-Att ta' l-Akkuza numru 5 tas-sena 1999, kontra l-akkuzat Ibrahim Ramadan Ghamber Shnishah, kif emendat, li bih huwa gie akkuzat talli :

1) Wara li l-Avukat Generali ppremetta fl-Ewwel Kap illi Ibrahim Ramadan Ghamber Shnishah kien habib ta' Aimen Said Giali El-Baden u fl-erba' (4) ta' Frar, tas-sena elf disa' mija w tmienja w disghin (1998) wara nofsinhar, kienu qed jixorbu l-"Black Gold Saloon" tas-Sliema. Illi f'xi hin huma hargu minn dan il-Bar u Ibrahim Ramadan Ghamber Shnishah qal lil Aimen Said Giali El-Baden li kien hawn wiehed, Alfie Rizzo, li

kien sinjur u li hu kien ser jirrangalu biex ikollu relazzjonijiet sesswali mieghu bl-iskop li l-istess Aimen Said Giali El-Baden imbaghad joqtol lill-istess Alfie Rizzo biex johodlu l-flus. Illi huma ftehmu li hekk kellu jsir u fil-fatt Ibrahim Ramadan Ghamber Shnishah ta sikkina lil Aimen Said Giali El-Baden biex joqtol lil Alfie Rizzo biha. Illi hu weghdu wkoll li kellu jistennieh, jassistieh u jikkonpensah.

Illi ghall-habta tad-disa' w nofs ta' filghaxija (9.30 p.m.) tal-istess gurnata Ibrahim Ramadan Ghamber Shnishah introduca lil Alfie Rizzo lil habib tieghu u dawn marru fil-hanut tal-istess Alfie Rizzo "Alfie's Saloon", fil-Gzira, fejn Aimen Said Giali El-Baden kellu jkollu relazzjoni sesswali ma Alfie Rizzo. Illi hekk kif Alfie Rizzo kien wiccu l-isfel fuq is-sufan, skond il-ftehim li kellu ma Ibrahim Ramadan Ghamber Shnishah, bis-sikkina li kien ipprovvdielu l-habib tieghu w cioe' l-istess Ibrahim Ramadan Ghamber Shnishah, Aimen Said Giali El-Baden ta diversi daqqiet lil Alfie Rizzo f'partijiet vitali ta' gismu, dolozament bil-hsieb li joqtlu biex wara jisirqu w fil-fatt qatlu.

Illi hu seraq madwar tletin lira (LM30) u xi affarijiet ohra bi hsara w kontra l-volonta' tal-istess Alfie Rizzo u tal-eventwali eredi tieghu.

Illi wara Aimen Said Giali El-Baden flimkien ma Ibrahim Ramadan Ghamber Shnishah, li kien qed jistenna barra, harbu minn fuq il-post.

Illi b'ghemilu l-imsemmi Ibrahim Ramadan Ghamber Shnishah sar hati ta' komplicita' f'serq ta' oggetti w flus li jiswew anqas minn mitt lira izda aktar minn ghaxar liri, liema serq huwa kwalifikat bil-vjolenza ghax sar flimkien ma' omicidju volontarju, post u hin, talli cioe' b'mod li jkun xjentement ghen u assista lill-awtur tad-delitt fl-attijiet li bihom id-delitt kien gie ppreparat u kkonsmat u talli xewwex lill-awtur u sahhah il-volonta' tieghu biex jaghmel id-delitt u

weghdu li wara l-fatt jassistieh, jieqaf mieghu w jikkompensah.

Ghaldaqstant l-Avukat Generali fl-isem fuq imsemmi akkuza lill-imsemmi Ibrahim Ramadan Ghamber Shnishah hati ta' komplicita' f'serq ta' oggetti w flus li jiswew anqas minn mitt lira (LM100) izda aktar minn ghaxar liri (LM10), liema serq hu kwalifikat bil-vjolenza ghax sar flimkien ma omicidju volontarju, post u hin talli cioe' b'xi mod li jkun xjentement ghen u assista lill-awtur tad-delitt fl-attijiet li bihom id-delitt kien gie preparat u kkunsmat u talli xewwex lill-awtur u sahhah il-volonta' tieghu biex jaghmel id-delitt u weghdu li wara l-fatt jassistieh, jieqaf mieghu w jikkompensah.

Talab illi jinghamel skond il-ligi kontra l-imsemmi akkuzat u illi huwa jigi kkundannat ghall-piena ta' prigunerija ghall-ghomru skond dak li hemm u jintqal fl-Artikoli 261(a)(e)(f), 262(1)(a)(b), 269(g), 270, 272, 277(a), 280(1)(2), 281(a)(b), 42 u 533 tal-Kodici Kriminali jew ghal kull piena ohra li tista' skond il-Ligi tinghata ghall-htija tal-imsemmi akkuzat.

2) u wara li fit-Tieni Kap tal-Att ta' l-Akkuza, l-Avukat Generali ppremetta illi fiz-zmien u taht ic- cirkostanzi msemmija fl-ewwel Kap ta' dan l-Att tal-Akkuza w cioe' fl-erbgha (4) ta' Frar, tas-sena elf disa' mija w tmienja w disghin (1998) u xi zmien qabel fil-Gzira w bnadi ohra Ibrahim Ramadan Ghamber Shnishah kellu fil-pussess tieghu sikkina b'xafra w bil-ponta minghajr licenzja tal-Kummissarju tal-Pulizija.

Illi b'ghemilu l-imsemmi Ibrahim Ramadan Ghamber Shnishah sar hati talli kellu f'idejh jew fuqu sikkina, ta' kull xorta li tkun b'xafra bil-ponta jew strument iehor bil-ponta minghajr licenzja tal-Kummissarju tal-Pulizija.

Ghaldaqstant l-Avukat Generali fl-isem fuq imsemmi akkuza lil imsemmi Ibrahim Ramadan Ghamber Shnishah hati talli kellu f'idejh jew fuqu sikkina ta' kull

xorta li tkun, b'xafra bil-ponta jew strument iehor bil-ponta, minghajr licenzja tal-Kummissarju tal-Pulizija.

Talab illi jinghamel skond il-ligi kontra l-imsemmi akkuzat u illi huwa jigi kkundannat ghall-piena ta' multa ta' mhux izjed minn hamsin lira jew prigunerija ghal zmien mhux izjed minn tlett xhur u ghal konfiska tal-arma skond dak li hemm u jintqal fl-Artikoli 13(1) u 19 tal-Kap. 66 tal-Ligijiet ta' Malta jew ghal kull piena ohra li tista' skond il-Ligi tinghata ghall-htija tal-imsemmi akkuzat.

Rat l-atti kollha processwali, nkluzi l-atti tal-kumpilazzjoni w s-sentenza ta' din il-Qorti diversament
preseduta dwar l-eccezzjonijiet preliminari tat-8 ta' Marzu, 2000 li giet konfermata bis-sentenza tal-Qorti tal-Appell Kriminali tas-26 t' April, 2001.

Rat il-verdett tal-gurati tas-26 ta' Novembru, 2004, li bih:-
1. b'sitt (6) voti favur u tlitt (3) voti kontra sabu lill-akkuzat Ibrahim Ramadan Ghamber Shnishah hati tal-akkuza taht l-ewwel kap tal-att tal-akkuza, pero' minghajr il-kwalifika tal-lok ; u
2. b'sitt (6) voti favur u tlitt (3) voti kontra sabu lill-akkuzat Ibrahim Ramadan Ghamber Shnishah hati tal-akkuza taht it-tieni kap tal-att tal-akkuza.

Tiddikjara lil Ibrahim Ramadan Ghamber Shnishah hati ta' komplicita' f'serq ta' oggetti w flus li jiswew anqas minn mitt lira (LM100) izda aktar minn ghaxar liri (LM10),fl-4 ta' Frar, 1998, fil-Gzira , ghall-habta tad-9.30pm.,liema serq hu kwalifikat bil-vjolenza ghax sar flimkien ma omicidju volontarju ta' Alfie Rizzo w bil-hin, talli cioe' b'xi mod li jkun xjentement ghen u assista lill-awtur tad-delitt fl-attijiet li bihom id-delitt kien gie preparat u kkunsmat u talli xewwex lill-awtur u sahhah il-volonta' tieghu biex jaghmel id-delitt u weghdu li wara l-fatt jassistieh, jieqaf mieghu w jikkompensah u dana skond l-Ewwel Kap ta' l-Att ta' l-Akkuza.

Tiddikjara lil Ibrahim Ramadan Ghamber Shnishah hati talli fl-4 ta’ Frar, 1998 u xi zmien qabel, fil-Gzira w bnadi ohra ,kellu f’idejh jew fuqu sikkina ta’ kull xorta li tkun, b’xafra bil-ponta jew strument iehor bil-ponta, minghajr licenzja tal-Kummissarju tal-Pulizija w dana skond it-Tieni Kap ta’ l-Att ta’ l-Akkuza.

Semghet it-trattazzjoni dwar il-piena maghmula mill-Avukat Difensur Dottor Joseph Brincat ghall-hati kif ukoll mill-Assistent Avukat Generali tar-Repubblika, Dottor Anthony Barbara;

Qieset is-sottomissjonijiet kollha **tad-difiza dwar il-piena li jinsabu registrati w senjatament** izda mhux biss **is-segwenti w cioe’ : li l-verdett tal-gurati kien l-inqas wiehed possibbli skond il-ligi biex tinstab htija w ghalhekk il-Qorti kellha d-diskrezzjoni li ma tapplikax il-piena statutorja ta’ ghomor il-habs u li ma kellux ikun hemm distinzjoni bejn dan il-kaz u kazijiet ohra fejn giet applikata l-istess diskrezzjoni; Li l-hin li hadu l-gurati biex jiddeliberaw jindika certa diffikulta’ li setghu sabu biex jilhqu d-decizjoni taghhom, Li mill-komportament tieghu anki waqt il-guri, fejn hu ma xehedx , l-hati juri li ghad jista’ jigi re-integrat fis-socjeta’ eventwalment ; li d-difensur , meta kien idur biex ikellem lill-hati waqt il-guri kien isibu jitlob minn ktieb zghir u ma jirrispondihx ; li d-difensur kien infurmat li l-hati kien gej minn familja tajba fil-Libja fejn missieru kien xi ufficjal tal-Pulizija Libjana. Li kien minnu li l-hati kien harab mill-habs u gie sentenzjat dwar dan u issa kien wasal biex jiskonta l-piena li kien wehel ghal din il-harba, pero’ l-Qorti kellha tordna li jitnaqqas mill-piena dak il-periodu fejn kien ghadu biss taht arrest preventiv. Lanqas ma kien sew li l-Prosekuzzjoni tibbaza l-argument taghha fuq l-allegat prostituzzjoni tal-irgiel da parti tal-hati – li hu ma giex akkuzat bihom - u l-fatt tal-harba mill-habs li hu gja qed jiskonta sentenza dwarha.**

Qieset is-sottomissjonijiet kollha ta’ Dr. Anthony Barbara ghall-prosekuzzjoni w cioe’ :- li l-Prosekuzzjoni ma kienetx taqbel li f’ dan il-kaz il-Qorti

kellha tezercita d-diskrezzjoni li tatiha l-ligi biex ma tapplikax il-piena ta' ghomor il-habs . Dan ghaliex il-hati kien haraq il-hajja ta' haddiehor a beneficcju tieghu w kien il-*"mastermind"* meta hajjar lill-El Baden biex isir id-delitt. Hu kien mistieden f' Malta w abbuza minn dan billi kien involut fil-prostituzzjoni ta' rgiel . Jekk verament il-hati kien gej minn familja tajba, kien imissu kien jaf x' qed jaghmel . Jekk verament waqt il-guri kien qed jitlob, zgur li l-fidi tieghu ma kienetx tghid li ghandek tqabbad l-irgiel jaghmlu dak li ghamel El Baden. Il-Prosekuzzjoni tenniet li dan kien qtil krudili w qarrieqi li sar bil-hsieb u bi skop . Il-hati kien jaf bid-debulizza ta' Alfie Rizzo w tefghalu l-lixka w ghamillu nasba . Irrizulta mbaghad ghal kemm flus Rizzo spicca mejjet. Hu rrifera ghas-sentenza tal-Qorti tal-Appell Kriminali fil-kawza " Ir-Repubblika ta' Malta vs. Domenic Bonnici**" fejn dik il-Qorti esprimiet il-veduta li f' kazijiet ta' delitti kbar ta' vjolenza w qtil ghandhu jkun hemm pieni horox. Li l-hati kien instab hati ta' zewg delitti distinti w separati u ghalhekk kien applikabbli l-artikolu 17(a) tal-Kodici Kriminali li jghid li persuna hatja ta' zewg delitti jew izjed , illi jaqghu taht pieni li jnaqqsu l-liberta' personali , li wahda minnhom tkun ghal ghomor , tigi kkunndannata ghal din il-piena biz-zieda tar-rekluzjoni. Il-hati , waqt li kien taht arrest preventiv, kien harab mill-habs flimkien ma ohrajn u kien hemm diffikultajiet kbar biex inqabdu . Hu wehel sitt snin prigunerija w dan kien juri li hu mhux persuna affidabbli. Ghalhekk il-Prosekuzzjoni nsistiet ghall-piena ta' ghomor il-habs.**

Rat il-fedina penali aggornata tal-hati esebita mill-Prosekuzzjoni fuq ordni tal-Qorti;

Ikkonsidrat;

Illi l-artikolu 272 tal-Kodici Kriminali jiddisponi li l-hati ta' serq li jsir flimkien ma omicidju jehel il-piena ta' prigunerija ghall-ghomru w skond l-artikolu 43 il-komplici f'delitt jehel il-piena stabilita ghall-awtur . Izda skond l-artikolu 492 (2) il-Qorti tista' taghti piena ta' prigunerija ghal zmien li ma jkunx inqas minn tnax

l-sena minnflok il-piena ta' prigunerija ghall-ghomor , jekk , fid-dikjarazzjoni ta' fatt li ghalih hemm stabilita l-piena ta' prigunerija ghall-ghomor , il-voti tal-gurati ma jkunux unanimi . Din hija fakolta' diskrezzjonali li tinghata lill-Qorti li tiddipartixxi mill-piena statutorja tal-prigunerija ghall-ghomor u tista' tintuza , jekk tintuza, wara d-debita konsiderazzjoni tac-cirkostanzi kollha tal-kaz.

Ir-reat taht it-tieni kap tal-att tal-akkuza mbaghad igib piena massima ta' multa ta' mhux izjed minn hamsin lira jew prigunerija ghal zmien ta' mhux zjed minn tlitt xhur.

Ikkonsidrat;

Illi l-Qorti qieset il-gravita' tar-reat tas-serq u c-cirkostanzi akkompanjanti w l-mod brutali li bih, biex isir is-serq, intasbet w inqatlet il-vittma w dan kollu bil-komplicita' attiva li hadet diversi forom da parti tal-hati. Qieset li kif irrizulta l-hati kien speci ta' *leader* ta' numru ta' zaghzagh Libjani w li kien jezercita certa nfluwenza fuqhom fiz-zmien tad-delitt . Li l-motivazzjoni tad-delitt odjern kienet wahda li jinsterqu flus u li r-reat kien wiehed premeditat u ippjanat u li ma garax b' xi kumbinazzjoni jew kawza ta' xi incident li seta' b' xi mod ipprovokah.

Illi il-Qorti ma tistax umbaghad tinjora l-fatt li fid-29 ta' Marzu, 2000, cioe',wara circa sentejn li l-hati kien ilu l-habs taht arrest preventiv in konnessjoni ma dan il-kaz, hu kien issekwestra w arresta gwardjani tal-habs civili ta' Kordin li gew ukoll feruti u mhedda bil-mewt u mgieghla jaghmlu jew ma jaghmlux xi haga li kellha x'taqsam mall-karika taghhom; attakka w irrezista lill-istess ufficjali tal-habs; harab mill-istess habs u barra mill-habs arresta w ssekwestra persuna ohra , kkommetta serq aggravat ta' vettura, dahal f' lok jew recint f' Ghajn Tuffieha bi ksur tal-ligi, zamm fuqu armi li jaqtu w bil-ponta minghajr licenzja w laqa' ghandu hwejjeg misruqa.

Hu minnu li dawn id-delitti graw wara dawk mertu ta' din il-kawza w li l-akkuzat gja skonta jew qed jiskonta sentenza

ta’ sitt snin prigunerija ghalihom u li m’ghandux jerga’ jigi kastigat dwarhom. Mill-banda l-ohra pero’, dan juri li l-hati ma kienx nidem ta’ dak li kien wettaq f’ dad-delitt sentejn qabel u li , kieku kien ghalih, harab biex jevita li jiskonta d-dejn tieghu mas-socjeta’. F’dawn ic-cirkostanzi wiehed jirravviza li l-hati jaqa’ taht il-kategorija ta’ kriminali deskritti bhala li jikkostitwixxu minaccja serja ghas-socjeta’ w fejn ***“..the protection of the public makes it necessary that a long sentence , possibly the maximum sentence be passed.”*** *(BLACKSTONE’S CRIMINAL PRACTICE (Blackstones Press Ltd. 2001 edit.)*.

Umbaghad f’dan il-kaz il-hati zgur li ma kkoopera b’ebda mod mall-Pulizija tul il-kors tal-investigazzjoni anzi ghamel kull ma seta’ biex jiskaguna ruhu mid-delitt de quo w kif intqal, wara li gie mixli bl-istess delitt , harab mill-habs fejn kien mizmum “awaiting trial”. Bil-fatt li ghazel li ma jitlax jixhed fil-guri tieghu , dritt li hu kellu , ma jistax jadduci xi argument in mitigazzjoni favur tieghu kif donnha riedet timplika d-difiza fil-kors tat-trattazzjoni dwar il-piena. L-informazzjoni li qal li kellu d-difensur dwar il-familja tal-hati, li b’ ebda mod ma rrizultat pruvata lil din il-Qorti , fi kwalunkwe kaz ma tistax titqies bhala xi mitigazzjoni ghax hawn mhux il-familja tieghu li qed tigi processata imma hu wahdu fuq dak li ghamel .

Fid-dawl ta’ dan kollu, ghalkemm il-Qorti ghandha l-fakulta’ li minflok piena ghal ghomor tapplika l-piena fil-parametri indikati fl-Artikolu 492 (2) stante li l-voti tal-gurati ma kienux unanimi , meta giet biex tiddeciedi jekk ghandhiex tezercita d-diskrezzjoni li tatiha l-ligi biex ma tapplikax il-piena ta’ ghomor il-habs jew le, il-Qorti, ghalkemm qieset il-konsiderazzjonijiet kollha fuq msemmija mid-difiza favur il-hati gja in succint riepilogati, ma tistax tinjora l-fatt li minhabba dan id-delitt tragiku , deliberat u krudili motivat mill-flus, fejn il-hati bl-inkorragiment, thajjir, ippjanar u ghajnuna li ta lill-awtur billi fornieh bl-arma micidjali w weghdu li jieqaf mieghu wara d-delitt , kif irrizulta li ghamel, giet mitmuma hajja umana , u konsegwentement tqis li m’ghandhiex f’ dan il-

kaz tezercita d-diskrezzjoni li tatiha l-ligi fl-artikolu 492 (2) tal-Kap.9.

Ghal dawn il-motivi, wara li rat l-artikoli 17(a), 23, 32, 42,43, 261(a) u (f), 262(1)(a),(2) , 270, 272, u 533 tal-Kodici Kriminali (Kap. 9) w l-Artikoli 13(1) u 19 tal-Kap. 66 tal-Ligijiet ta’ Malta, tikkundanna lill-hati Ibrahim Ramadan Ghamber Shnishah ghall-piena ta’ prigunerija ghall-ghomru izda
minghajr ir-rekluzjoni w tikkundannah ukoll ihallas lir-Registratur tal-Qrati s-somma ta’ elf mija w tminja w disghin liri Maltin u sbatax il-centezimu (LM 1198.17c) rapprezentanti nofs (½) l-ispejjes kollha tal-perizji inkorsi tul il-kumpilazzjoni li hu ghadda flimkien ma ko-akkuzat iehor, u dana bl-applikazzjoni tal-Art. 533 tal-Kodici Kriminali.

Finalment il-Qorti tordna l-konfiska ta’ l-esebiti li ntuzaw fil-kommissjoni tar-reati, bl-eskluzjoni ta’ oggetti propjeta’ tal-vittma stess jew ta’ terzi persuni mhux involuti fir-reati favur il-Gvern ta’ Malta.

< Sentenza Finali >

-------------------------------TMIEM-------------------------------